23 Οκτωβρίου 2013

Δελφικά Παραγγέλματα

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός



Τα Δελφικά Παραγγέλματα είναι οι εντολές που άφησαν στους Έλληνες οι σοφοί της Αρχαίας Ελλάδας. Μια πολύτιμη κληρονομιά γνώσης και σοφίας για τις επερχόμενες γενεές.

Οι αρχαίοι Έλληνες ιερείς δεν έδιναν συμβουλές ούτε άκουγαν τις εξομολογήσεις

των πιστών, αλλά ασχολούνταν μόνο με την τέλεση των θυσιών και των άλλων ιεροτελεστιών. Η ηθική εκπαίδευση και καθοδήγηση των πολιτών ξεκινούσε μεν από τους παιδαγωγούς και παιδοτρίβες της νεαρής ηλικίας, αλλά συνεχιζόταν αργότερα στα μαντεία, τα οποία, εκτός από τις χρησμοδοτήσεις τους για τα μελλούμενα και τις θελήσεις των θεών, έδιναν και ένα πλήθος ηθικών παραγγελμάτων και προτροπών συμβουλευτικού χαρακτήρα για τα προβλήματα της καθημερινής ζωής.
Περίοπτη θέση βέβαια, κατείχε σε όλα αυτά ,το διάσημο σε όλο τον κόσμο Μαντείο των Δελφών, του οποίου τα ομώνυμα ηθικά παραγγέλματα είχαν καταγραφεί στους τοίχους του Προνάου του Ναού του Απόλλωνος, στο υπέρθυρο ή ακόμα και σε διάφορες στήλες που είχαν τοποθετηθεί περιμετρικά στις πλευρές του ναού. Τα 147 Δελφικά Παραγγέλματα ή Πυθίας Γράμματα, ήταν λιτά αποφθέγματα ελαχίστων λέξεων και ανήκαν στους 7 σοφούς της αρχαιότητας: Τον Θαλή τον Μιλήσιο, τον Πιττακό τον Μυτιληναίο, τον Βία τον Πρηνεύ, τον Σόλωνα τον Αθηναίο, τον Κλεόβουλο τον Ρόδιο, τον Περίανδρο τον Κορίνθιο και τον Χίλωνα τον Λακεδαιμόνιο.

Στο αέτωμα του ναού δέσποζαν τα τρία σπουδαιότερα Δελφικά Παραγγέλματα, τα οποία εύκολα μπορούσε να διακρίνει ο πλησιάζων επισκέπτης:
· Κάτω αριστερά το **ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ** (να γνωρίσεις τον εαυτό σου). · Κάτω δεξιά το **ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ** (να κάνεις τα πάντα με μέτρο, αποφεύγοντας την υπερβολή). · Ανάμεσά τους, στη κορυφή, το περίφημο «**ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ Ε**» (ή ΕΙ), για το οποίο ο ιερέας των Δελφών Πλούταρχος έγραψε ολόκληρη πραγματεία («Περί τού έν Δελφοίς Ε»), προσπαθώντας να ερμηνεύσει την απωλεσθείσα σημασία του. Ο θαυμασμός των αρχαίων Ελλήνων για τα ανηρτημένα αυτά αποφθέγματα στο Μαντείο των Δελφών ήταν τόσο μεγάλος, ώστε ο λυρικός ποιητής Πίνδαρος (522 π.Χ.) θεωρούσε τους επτά σοφούς, γιους του Ήλιου, που με την ακτινοβολία τους φώτιζαν και καθοδηγούσαν τον άνθρωπο στην οδό της αρετής. Αυτά τα σοφά παραγγέλματα χρησιμοποιήθηκαν στην συνέχεια και απο άλλους λαούς ,που τα παρουσίασαν σαν “θρησκευτικές εντολές”.
Παραθέτουμε παρακάτω τα παραγγέλματα αυτά, όπως οι επισκέπτες της αρχαιότητας αντίκριζαν στους Δελφούς. *“Εν δέ τώ προνάω τά έν Δελφοίς γεγραμμένα, έστιν ώφελήματα άνθρώποις”* (Παυσανίας)
· **Έπου θεώ**. Ακολούθα τον θεό. · **Νόμω πείθου**. Να πειθαρχείς στο Νόμο. · **Θεούς σέβου**. Να σέβεσαι τους θεούς. · **Γονείς αίδου**. Να σέβεσαι τους γονείς σου. · **Ηττώ υπέρ δικαίου**. Να καταβάλεσαι για το δίκαιο. · **Γνώθι μαθών**. Γνώρισε αφού μάθεις. · **Ακούσας νόει**. Κατανόησε αφού ακούσεις. · **Σαυτόν ίσθι**. Γνώρισε τον εαυτό σου. · **Εστίαν τίμα**. Να τιμάς την εστία σου. · **Άρχε σεαυτού**. Να κυριαρχείς τον εαυτό σου. · **Φίλους βοήθει**. Να βοηθάς τους φίλους. · **Θυμού κράτε**. Να συγκρατείς το θυμό σου. · **Όρκω μη χρω**. Να μην ορκίζεσαι. · **Φιλίαν αγάπα**. Να αγαπάς τη φιλία. · **Παιδείας αντέχου**. Να προσηλώνεσαι στην

εκπαίδευσή σου. · **Σοφίαν ζήτει**. Να αναζητάς τη σοφία. · **Ψέγε μηδένα**. Να μην κατηγορείς κανένα. · **Επαίνει αρετήν**. Να επαινείς την αρετή. · **Πράττε δίκαια**. Να πράττεις δίκαια. · **Φίλοις ευνόει**. Να ευνοείς τους φίλους. · **Εχθρούς αμύνου**. Να προφυλάσσεσαι από τους εχθρούς. · **Ευγένειαν άσκει**. Να είσαι ευγενής. · **Κακίας απέχου**. Να απέχεις από την κακία. · **Εύφημος ίσθι**. Να έχεις καλή φήμη. · **Άκουε πάντα**. Να ακούς τα πάντα. · **Μηδέν άγαν**. Να μην υπερβάλλεις. · **Χρόνου φείδου**. Να μη σπαταλάς το χρόνο. · **Ύβριν μίσει**. Να μισείς την ύβρη. · **Ικέτας αίδου**. Να σέβεσαι τους ικέτες. · **Υιούς παίδευε**. Να εκπαιδεύεις τους γιους σου. · **Έχων χαρίζου**. Όταν έχεις, να χαρίζεις. · **Δόλον φοβού**. Να φοβάσαι το δόλο. · **Ευλόγει πάντας**. Να λες καλά λόγια για όλους. · **Φιλόσοφος γίνου**. Να γίνεις φιλόσοφος. · **Όσια κρίνε**. Να κρίνεις τα όσια. · **Γνους πράττε**. Να πράττεις με επίγνωση. · **Φόνου απέχου**. Να μη φονεύεις. · **Σοφοίς χρω**. Να συναναστρέφεσαι με σοφούς. · **Ήθος δοκίμαζε**. Να επιδοκιμάζεις το ήθος. · **Υφορώ μηδένα**. Να μην είσαι καχύποπτος. · **Τέχνη χρω**. Να ασκείς την Τέχνη. · **Ευεργεσίας τίμα**. Να τιμάς τις ευεργεσίες. · **Φθόνει μηδενί**. Να μη φθονείς κανένα. · **Ελπίδα αίνει**. Να δοξάζεις την ελπίδα. · **Διαβολήν μίσει**. Να μισείς τη διαβολή. · **Δικαίως κτω**. Να αποκτάς δίκαια. · **Αγαθούς τίμα**. Να τιμάς τους αγαθούς. · **Αισχύνην σέβου**. Να σέβεσαι την εντροπή. · **Ευτυχίαν εύχου**. Να εύχεσαι ευτυχία. · **Εργάσου κτητά**. Να κοπιάζεις για πράγματα άξια κτήσης. · **Έριν μίσει**. Να μισείς την έριδα. · **Όνειδος έχθαιρε**. Να εχθρεύεσαι τον χλευασμό. · **Γλώσσαν ίσχε**. Να συγκρατείς τη γλώσσα σου. · **Ύβριν αμύνου**. Να προφυλάσσεσαι από την ύβρη. · **Κρίνε δίκαια**. Να κρίνεις δίκαια. · **Λέγε ειδώς**. Να λες γνωρίζοντας. · **Βίας μη έχου**. Να μην έχεις βία. · **Ομίλει πράως**. Να ομιλείς με πραότητα. · **Φιλοφρόνει πάσιν**. Να είσαι φιλικός με όλους. · **Γλώττης άρχε**. Να κυριαρχείς τη γλώσσα σου. · **Σεαυτόν ευ ποίει**. Να ευεργετείς τον εαυτό σου. · **Ευπροσήγορος γίνου**. Να είσαι ευπροσήγορος. · **Αποκρίνου εν καιρώ**. Να αποκρίνεσαι στον κατάλληλο καιρό. · **Πόνει μετά δικαίου**. Να κοπιάζεις δίκαια. · **Πράττε αμετανοήτως**. Να πράττεις με σιγουριά. · **Αμαρτάνων μετανόει**. Όταν σφάλλεις, να μετανοείς. · **Οφθαλμού κράτει**. Να κυριαρχείς των οφθαλμών σου. · **Βουλεύου χρήσιμα**. Να σκέπτεσαι τα χρήσιμα. · **Φιλίαν φύλασσε**. Να φυλάττεις τη φιλία. · **Ευγνώμων γίνου**. Να είσαι ευγνώμων. · **Ομόνοιαν δίωκε**. Να επιδιώκεις την ομόνοια. · **Άρρητα μη λέγε**. Να μην λες τα άρρητα. · **Έχθρας διάλυε**. Να διαλύεις τις έχθρες. · **Γήρας προσδέχου**. Να αποδέχεσαι το γήρας. · **Επί ρώμη μη καυχώ**. Να μην καυχιέσαι για τη δύναμή σου. · **Ευφημίαν άσκει**. Να επιδιώκεις καλή φήμη. · **Απέχθειαν φεύγε**. Να αποφεύγεις την απέχθεια. · **Πλούτει δικαίως**. Να πλουτίζεις δίκαια. · **Κακίαν μίσει**. Να μισείς την κακία. · **Μανθάνων μη κάμνε**. Να μην κουράζεσαι να μαθαίνεις. · **Ους τρέφεις αγάπα**. Να αγαπάς αυτούς που τρέφεις. · **Απόντι μη μάχου**. Να μην μάχεσαι αυτόν που είναι απών. · **Πρεσβύτερον αιδού**. Να σέβεσαι τους μεγαλύτερους. · **Νεώτερον δίδασκε**. Να διδάσκεις τους νεότερους. · **Πλούτω απόστει**. Να αποστασιοποιείσαι από τον πλούτο. · **Σεαυτόν αιδού**. Να σέβεσαι τον εαυτό σου. · **Μη άρχε υβρίζων**

. Να μην κυριαρχείς με αλαζονεία. · **Προγόνους στεφάνου**. Να στεφανώνεις τους προγόνους σου. · **Θνήσκε υπέρ πατρίδος**. Να πεθάνεις για την πατρίδα σου. · **Επί νεκρώ μη γέλα**. Να μην περιγελάς τους νεκρούς. · **Ατυχούντι συνάχθου**. Να συμπάσχεις με το δυστυχή. · **Τύχη μη πίστευε**. Να μην πιστεύεις την τύχη. · **Τελεύτα άλυπος**. Να πεθαίνεις χωρίς λύπη.
Πηγή: http://anastasiosds.blogspot.gr/2011/07/blog-post_23.html